

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Стан забезпечення якості підготовки фахівців та розвитку наукової діяльності навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту ім. Олега Балацького»

Розглянувши питання про стан забезпечення якості підготовки фахівців та розвитку наукової діяльності навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту ім. Олега Балацького, вчена рада відзначає, що в інституті проведена значна робота по створенню та вдосконаленню системи якості підготовки фахівців та розвитку наукової діяльності:

- за результатами рейтингу структурних підрозділів СумДУ у 2016 р. та 2017 р. ННІ ФЕМ займав друге, а за результатами 2018 р. – перше місце;
- освітній процес здійснюється в межах 6 спеціальностей за 7 бакалаврськими, 11 магістерськими та 11 PhD програмами; кадрове забезпечення повністю відповідає ліцензійним вимогам; розпочато підготовку до міжнародної акредитації двох магістерських програм за грантовими проектами;
- за 3 освітніми програмами всі дисципліни викладаються англійською мовою, за 1 започатковується програма подвійних дипломів з німецьким університетом; 48% викладачів мають сертифікат B2, у 2016-2018 рр. у штаті працювало 6 іноземних викладачів, в середньому на рік навчалося 64 іноземних студента;
- штат ПВС ННІ ФЕМ складає 106 штатних викладачів, з яких 68% мають вчене звання, 92,5% – науковий ступінь (за 2016-2018 рр. захистилося 15 кандидатів та 9 докторів наук). Функціонує докторська спеціалізована вчена рада Д 55.051.01;
- контингент здобувачів освіти всіх форм та рівнів за спеціальностями ННІ ФЕМ складає 1659 осіб, з яких за денною формою навчається 750 осіб, 854 особи – на бакалавраті, 734 – в магістратурі, 71 – в аспірантурі та докторантурі. За 2016-2018 рр. контингент за рівнем магістр зріс на 159 осіб, бакалавр – зменшився на 528 осіб, контингент PhD та докторантів зріс на 19 осіб. Кожен третій магістр – випускник СумДУ попередніх років та інших факультетів, кожен п'ятий – випускник інших ЗВО. Загальні втрати денного контингенту при переході з бакалаврату на магістратуру у 2018 році склали близько 14%;
- за 2016-2018 рр. в ННІ ФЕМ започатковано 9 освітніх програм різних рівнів, більшість з яких є міждисциплінарними за змістом, реалізуються у тісній співпраці з бізнес-об'єднаннями та міжнародними професійними асоціаціями, до навчального процесу залучаються практики;
- в інституті активно запроваджуються елементи дуальної освіти та змішаного навчання, гнучкий графік навчального процесу, сформовано експертні ради роботодавців з усіх спеціальностей, 10 дисциплін викладаються із застосуванням автоматизованого інтегрованого навчально-атестаційного комплексу, за 2016-2018 рр. 15 викладачів приймали участь у загальнуніверситетських конкурсах з інноваційних технологій навчання, відкрито (у тому числі – і за рахунок грантового фінансування) 3

креативних навчальних простори, які дозволяють реалізовувати найсучасніші інноваційні освітні технології;

– за 2016-2018 рр. реалізовано близько 75 профорієнтаційних проектів для школярів, бізнес-спільноти, громади міста та області (крім загальноуніверситетських), більшість з яких – із залученням зовнішнього фінансування; кожна кафедра має постійно діючі профорієнтаційні проекти, випускається щоквартальний журнал ФЕМ-бук, створено інтерактивні буклети, хендбуки для англомовних програм, діє канал ННІ ФЕМ в Youtube та декілька в Telegram, більше 20 груп та сторінок у Facebook та Instagram, кількість підписників за якими щорічно зростає більш ніж на 30%;

– за 2016-2018 рр. ННІ ФЕМ стабільно займав перше місце серед інших факультетів СумДУ за відносною кількістю студентів, які навчаються за кордоном, друге та третє – за рівнем студентської мобільності в цілому, майже удвічі зросли обсяги академічної мобільності ПВС, утричі – кількість грантових заявок, поданих за ініціативою кафедр. Реалізовувалося 7 освітніх грантів (з них 2 проекти Jean Monnet, 5 – Erasmus+ KA1) та 2 наукових (від Швейцарського наукового фонду Scores із загальним бюджетом близько 2 млн грн та білатеральний Україно-Литовський проект). ННІ ФЕМ є лідером за кількістю стипендіатів програми Fulbright, здійснено першу спробу участі у конкурсі за програмою Horizon 2020;

– за 2016-2018 рр. обсяги держбюджетних НДР під керівництвом викладачів ННІ ФЕМ зросли за основним конкурсом - у 4 рази, за конкурсом молодих вчених – в 1,3 рази та склали відповідно майже до 5,3 та 2,2 млн грн. До їх виконання залучено 45% штату ПВС. В загальноукраїнському рейтингу бюджетних НДР з економічної тематики ці проекти кожного року входять до трійки лідерів. Викладачами ННІ ФЕМ отримано 6 грантів Президента України, кількість охоронних документів зросла майже у 5 разів, кількість госпрозрахункових наукових договорів збільшилась майже в 4 рази, їх обсяг склав відповідно 3,5 млн грн.;

– за 2016-2018 рр. майже у 5 разів збільшилась кількість виданих за кордоном монографій та більш ніж в 1,5 рази – кількість публікацій у базах Scopus та WOS. Частка викладачів, що мають 5 та більше статей у цих базах, складає близько 26% штату ПВС, за звітний період їх кількість зросла більш ніж утричі. Майже у 4 рази зросла кількість публікацій у виданнях зі $SNIP \geq 0,25$ та $SNIP \geq 0,4$. Кількість цитувань за базами Scopus та WOS зросла майже у 3 рази, сумарний індекс Гірша за базою Scopus – майже у 5 разів; ненульовий індекс Гірша мають близько 60% ПВС. 11 викладачів мають більше ніж 5 захищених дисертантів, 28 – більше ніж 5 публікацій у виданнях, що індексуються базами Scopus та WOS;

– за 2016-2018 рр. кількість перемог студентів у всеукраїнських олімпіадах збільшилася майже вдвічі, у конкурсах наукових робіт МОНУ – у 1,5 рази, участь студентів у бюджетних НДР з оплатою праці – в 1,75 рази.

Водночас, вчена рада звертає увагу на:

- недостатній рівень заповнення студентами місць ліцензованого обсягу підготовки за окремими спеціальностями;
- потребу в активізації англомовної підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема через розширення переліку дисциплін, що викладаються англійською мовою у межах україномовних програм;
- потребу в активізації роботи Асоціації випускників, зокрема в частині їх залучення до процесів формування, моніторингу та перегляду освітніх програм;

- потребу у підвищенні інформаційної прозорості діяльності інституту;
- недостатній рівень мобільності здобувачів вищої освіти та потребу у розробці комплексу заходів щодо його підвищення;
- необхідність підвищення ефективності практичної підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема, на підприємствах, в установах та організаціях;
- необхідність подальшого впровадження сучасних технологій навчання, в тому числі дистанційного та змішаного;
- потребу у підвищенні якості організації освітнього процесу, насамперед, в частині забезпечення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин між викладачами та здобувачами вищої освіти;
- потребу в оновленні матеріально-технічної бази;
- необхідності розширення напрямів і обсягів практичного впровадження результатів досліджень, зокрема шляхом виконання замовлень від реального сектору економіки;
- необхідності подальшого розвитку публікаційної активності та грантової наукової діяльності колективу інституту.

Враховуючи вищевикладене вчена рада університету

УХВАЛИЛА:

1. Проводити комплексну професійну орієнтацію серед здобувачів освіти в системі закладів повної загальної середньої, професійно-технічної та фахової передвищої освіти та їх батьків з акцентом на інформування абітурієнтів про поточний стан ринку праці України, потреби у фахівцях конкретних економічних спеціальностей, можливості працевлаштування за освітніми програмами, що реалізуються в інституті; аналіз результатів вступних кампаній попередніх років; визначення організаційних дій щодо залучення до вступу в університет найбільш підготовлених, професійно-орієнтованих абітурієнтів.

Відповідальні: відповідальний секретар відбіркової комісії інституту, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: постійно

2. З метою розвитку академічної мобільності здобувачів вищої освіти та інтернаціоналізації освітнього процесу в цілому запровадити комплекс заходів, у тому числі:

2.1. Розширити практику викладання фахових дисциплін англійською мовою у межах україномовних програм та підвищити якість їх методичного забезпечення.

2.2. Розглянути та затвердити план заходів на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності інституту щодо застосування нових форм кредитної академічної мобільності (зокрема, навчально-наукове стажування; практики; літні та інші школи) та збільшення кількості освітніх програм, орієнтованих на реалізацію програм подвійних та спільних дипломів;

2.3. Розробити план заходів щодо проведення інформаційної кампанії з питань можливостей внутрішньої та міжнародної академічної мобільності викладачів, студентів та аспірантів.

Відповідальні: директор, заступники директора з методичної роботи та міжнародної діяльності, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: до 31 грудня 2019 р.

3. Для гарантування високої якості освітніх програм, їх відповідності потребам сучасного ринку праці підвищити рівень їх практичної спрямованості на основі:

3.1. активізації взаємодії з випускниками шляхом їх залучення до формування, моніторингу та перегляду освітніх програм, зокрема, через використання актуалізованої бази випускників інституту за останні п'ять років;

3.2. підвищення ефективності роботи Експертних рад роботодавців, зокрема, шляхом оновлення їх складу та пошуку нових форм взаємодії в сфері формування, моніторингу та перегляду освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін, програм практик, матеріалів лекційних та практичних занять, тематики курсових та кваліфікаційних робіт (проектів);

3.3. аналізу ефективності практичної підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема програм практик із урахуванням компетентнісного підходу на базах практики університету, в органах державної влади, у наукових установах, на підприємствах, в організаціях, у закладах України та інших країн; розробити заходи щодо підвищення її рівня.

Відповідальні: директор, заступник директора з практико-орієнтованої підготовки студентів та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: до 31 грудня 2020 р.

4. З метою активізації впровадження інноваційних технологій навчання та забезпечення конкурентних переваг на ринку освітніх послуг забезпечити подальше використання системи навчання за допомогою електронних технологій (e-learning, blended learning), наповнення дистанційних курсів, зокрема англійських. Проаналізувати можливості розширеного впровадження моделі змішаного навчання за освітніми програмами та окремими навчальними дисциплінами.

Відповідальні: директор, заступники директора з методичної роботи, інформаційних технологій, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: до 31 грудня 2019 р.

5. Для усунення недоліків, виявлених в процесі опитування здобувачів вищої освіти інституту щодо якості організації освітнього процесу, провести перевірку якості організації аудиторних занять та викладання дисциплін професорсько-викладацьким складом інституту. Результати перевірки обговорити на засіданнях Ради із забезпечення якості освітньої діяльності інституту.

Відповідальні: директор, Голова Ради із забезпечення якості освітньої діяльності інституту, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: до 31 грудня 2019 р.

6. На системному рівні проводити роботу, спрямовану на розвиток існуючих та започаткування нових наукових напрямів, які відповідають світовим тенденціям розвитку економічної науки та забезпечити отримання конкурентоздатних наукових результатів.

Відповідальні: директор, заступник директора з наукової роботи, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: протягом 2019 – 2020 рр.

7. Відчутно підвищити публікаційну активність колективів для якісного оприлюднення результатів НДР, у т.ч. у виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS, зокрема шляхом організації та проведення міжнародних наукових конференцій, матеріали яких індексуються зазначеними базами даних.

Відповідальні: директор, заступник директора з наукової роботи, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: протягом 2019 – 2020 рр.

8. Провести системну роботу щодо активізації роботи колективу ННІ ФЕМ з підготовки проектних пропозицій для участі у конкурсах держбюджетних НДР, грантової тематики та пошуку і виконання госпдоговірних НДР, зокрема шляхом: реалізації системних заходів адресної підготовки НПП до участі у проектах; здійснення масштабного пошуку партнерів для подання спільних грантових заявок, продовження роботи з підготовки проектів для участі наукових колективів інституту у конкурсах Європейського Союзу, у т.ч. за програмою «Горизонт-2020»; створення нових і активізації діяльності існуючих сервісних наукових центрів кафедр.

Відповідальні: директор, заступники директора з наукової роботи та міжнародної діяльності, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: протягом 2019 – 2021 рр.

9. Забезпечити виконання цільової комплексної програми «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні навчальних процесів», систематично залучати студентів до наукової роботи, зокрема студентів молодших курсів, які до вступу в університет займалися в МАН України, були призерами предметних олімпіад тощо, забезпечити рівень залучення студентів до НДР з оплатою праці як мінімум до 2 осіб на кожні 100,00 тис. грн річних обсягів фінансування НДР; розвивати діяльність наукових гуртків інституту; вжити заходи для активізації участі аспірантів усіх спеціальностей у міжнародних програмах наукових стажувань за тематикою дисертаційних досліджень та академічної мобільності на рівні не менше ніж 20% від їх загальної кількості за кожною кафедрою.

Відповідальні: директор, заступники директора з наукової роботи та міжнародної діяльності, завідувачі кафедр інституту.

Термін виконання: до 30.12.2019 р.

Схвалено вченою радою СумДУ
Протокол №13 від 20 червня 2019 р.

Голова вченої ради

А.В. Васильєв

Секретар

А.І. Рубан